

Font de l'Arç

Vilada

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Sector nord-oest
Emplaçament Entre el Castell de Roset i la Roca dels Graus

Coordenades:

Latitud: 42.15225
Longitud: 1.91323
UTM Est (X): 410211
UTM Nord (Y): 4667252

Classificació

Número de fitxa 08299 - 39
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia Zona d'interès
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Any 1927
Autoria de l'element: Teodor Miralles i Soler
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Seria convenient no abandonar les inspeccions periòdiques que es fan de les canalitzacions i del camí.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Pública
Titular: 08300A001000040000ST
Autoria de la fitxa Albert Rumbo Soler i Isaac Soca Torres / Martí Picas INSITU SL
Data de registre de la fitxa: dc., 27/03/2002 - 01:00

Descripció

La Font de l'Arç es troba al costat d'un rierol que aprofita algunes torrenteres provinents de les Collades de la Clusa i de Sobrepuny. Generalment, pel rierol baixa molt poca aigua i només en èpoques força humides l'aigua hi discorre amb certa normalitat. La font es troba a la vessant d'una muntanya que dona al solell i la vegetació dels entorns es compon de pinassa i de roures, amb un sotabosc de boixos i garrigars. Actualment la font no brolla en èpoques de secada, atès que l'aigua és conduïda per mitjà de canonades fins al poble de Vilada, on s'aprofita com a aigua potable. La font, doncs, s'ha convertit en un mer sobreexidor, d'on només surt aigua quan aquesta hi circula amb excés. Enmig del tram per la qual és conduïda al poble de Vilada, prop de la masia de Roset, també s'hi ha construït un dipòsit per utilitzar en cas d'incendis forestals. El camí que mena a la font des de sobre la masia de Roset té un gran atractiu. Segueix les canalitzacions, soterrades a la major part de llocs, i com aquestes passa per una foradada, d'uns 6 o 7 metres, i també per diverses palanques alçades respecte del sòl natural. En alguns indrets el desnivell és força elevat. També s'hi poden observar diversos murs de contenció de pedra seca, on els carreus són disposats amb molta cura.

Observacions:

Potser caldria assegurar un pas mínim d'aigua cap al sortidor de la font, ja que en algunes èpoques tota la que hi arriba és conduïda cap al poble.

Història

La Font de l'Arç possiblement es correspon a la que la documentació del segle XVIII cita en aquest indret com a Font de la Noguera, però no tenim prou notícies per poder-ho assegurar. En qualsevol cas, es tracta d'una font d'origen natural que des de fa anys és aprofitada pels pobladors del terme. El 1927 l'empresari Teodor Miralles va decidir canalitzar l'aigua i fer-la arribar al nucli urbà de Vilada, car segons els tècnics l'aigua era -i és encara- de molt bona qualitat. Miralles, per la seva conducció, va utilitzar tubs d'aire comprimit que ell mateix, com a contractista, havia fet servir en la construcció del Canal d'Urgell. Però per superar les característiques de l'orografia va ser necessari aixecar alguns passos elevats i obrir una foradada, coneguda encara ara com la Mina de l'Aigua. Des de llavors l'aigua de la Font de l'Arç ha estat un dels punts principals d'abastament d'aigua de la població. Per aquest motiu les canonades i el camí han estat arranats en diverses ocasions. Les modificacions més importants van tenir lloc cap a 1970, però recentment se n'hi han realitzat altres.

En el treball de Botella MR ens descriu que durant la dècada dels anys vint del segle XX, es va electrificar el poble i també es va fer la conducció de l'aigua des de les fonts de l'Arç i les Fontanelles. Aquí torna a aparèixer la família Miralles, en Teodor Miralles fill va ser l'empresari i artífex d'aquestes obres, també portà la llum a Borredà i durant molts anys l'esmentada família varen ser els propietaris de l'empresa que donava aquests dos serveis, cobrant els cànons corresponents.

Bibliografia

COSTA I SAVOIA, E. i TORT I DONADA, J. (2003): Vilada i la seva rodalia: guia geogràfica. Gestió i Serveis Socioculturals. BCN

BOTELLA MR, El ressorgiment d'un poble. Treball presentat al Premi Literari Aurora Bertrana, Vilada, 2018. No publicat.

